

अथ. α) *sodann, darauf*: भगवती हि भूया अथो वयं भगवतः स्याम RV. 4, 164, 40. शिवो भूता मन्त्रमग्ने अथो सीद शिवस्त्वम् VS. 12, 17. अत्रादि प्रजाः प्रजायते । याः काश्च पृथिवी अत्रिताः । अथो अत्रैव जीवति । अथैनदपि-त्यततः । TAIT. UP. 2, 2. प्रवेशयामासुरथो पुरंदरनिवेशनम् INDR. 3, 2. SUND. 1, 12. R. 3, 22, 34. येन भूतान्यशेषेण इत्यस्यात्मन्यथो मयि zuerst in dir, sodann in mir BHAG. 4, 35. कृतस्त्वं प्राप्स्यसि स्वर्गं जीवन्मृक्षमथो यशः PAÑKAT. IV, 73. अथो यस्य स्वं भवति भवति हास्य स्वम् BRH. ÂR. UP. 4, 3, 25. आभ्यो कुन्दे उधीतमथो आभ्यो व्याकरणमधीयते P. 2, 4, 32, Sch. 33, Sch. PAT. zu P. 8, 1, 26. und so, eben so, und auch: पुवं ह स्यो मिषज्ञो भेषज्ञेभिरेवो ह स्यो रथ्याई रथ्येभिः । अथो क नृत्रमथि धत्थ u. s. w. RV. 4, 187, 6. इन्द्रं मित्रं वरुणमग्निमोक्षुरथो दिव्यः स सुपर्णाः 164, 46. 191, 1. 2. 10, 85, 2. VS. 11, 82. 12, 97. 23, 60. AV. 6, 138, 2. AIT. BR. 2, 35 (s. u. अणिमन्). तद्विदितादथो अविदितादधि KENOP. 3. स्त्रियो रत्नान्यथो विद्या धर्मः M. 2, 240. 3, 161. BRĀHMAN. 1, 31. CRUT. 35. Nach ततः N. 17, 34. अथो अपि ÇAT. BR. 1, 1, 3. यदि — अथो अपि 3, 2, 20. u. s. w. — β) und doch: अत्रा पुक्त्रो ऽवसातारमिच्छादथो अयुक्तं युनजद्वन्वान् RV. 10, 27, 9. — γ) und darum, darum: वसिष्ठो वि वात्यग्रमित् । अथो इन्द्राय पातवे सुनु RV. 4, 28, 6. — δ) in den ind. Wörterb. = अथ 3. AK. 4, 1, 2, 18. 2, 1, 6. TRIK. 2, 4, 11. 7, 11. — ε) अथो वा = अथ वा (s. u. b.) oder auch: राजतैर्भाजनैः — अथो वा राजतान्वितैः M. 3, 202. — b) अथ वा (अथवा) α) oder auch, oder: दृष्टपूर्वाथ वा श्रुता N. 1, 13. 24, 4. मुण्डो वा जटिलो वा स्यादथ वा स्याच्छि-खाजटः M. 2, 219. समस्तेरथ वा पृथक् 7, 198. 8, 240. 274. 402. 9, 283. 11, 114. R. 2, 75, 14. 5, 34, 41. HIT. I, 51. अथ वा — अथ वा entweder — oder BRĀHMAN. 3, 13. 14. न — अथ वा weder — noch: न नृत्येदथ वा गायेत् M. 4, 64. नापं प्रतिबलः — अथ वा सर्वराज्ञसाः HIP. 3, 8. auch mit wiederholter Negation: नैव क्रोधं गमिष्यामि न च वद्वे कथं च न । अथ वा नेच्छ-सिष्यामि संवत्सरशतान्यपि VIGV. 14, 18. getrennt: पात्लगुनं वाय चैत्रं वा सप्तौ प्रति M. 7, 182. कार्तिके वाय चैत्रे वा PAÑKAT. III, 36. व्यसने वाय कृच्छ्रे वा भये वा जीवितात्करो R. 4, 6, 10. das 2te वा fehlt: येन स्यात्प्रयुता वाय (वा gehört zu लघुता) पीडा PAÑKAT. I, 399. अथापि वा dass.: समु-त्थानव्ययं दाय्यः सर्वदाउमथापि वा M. 8, 287. एतदेव व्रतं कुर्युः — चान्द्रा-यणमथापि वा 11, 117. JĀĀ. 1, 143. मित्राद्याप्यमित्राद्या 7, 207. = अथ वापि HIP. 4, 53. BHAG. 11, 42. = वाप्यथ R. 6, 101, 24: न हि रामं तदा कश्चित् — अनुनेतुमथो वक्तुं द्रष्टुं वाप्यथ शक्नुवन् — β) durch अथ वा mit darauf folgender Angabe des wahren Sachverhältnisses weist der Sprechende eine Behauptung, einen Vorsatz, eine Frage, ein Bedenken, die er so eben selbst ausgesprochen, als unstatthaft zurück. In der Uebersetzung können wir ein solches अथ वा durch *was rede (frage) ich? es verhält sich vielmehr so* umschreiben: इदानीमेव धर्मासनाडित्यतस्य पुनरुपरोधकारि काणवशिष्यागमनमस्मै नात्सहे निवेदितुम् । अथ वा (aber doch, denn) अवि-श्रामो ऽयं लोकतत्त्वाधिकारः ÇĀK. 60, 18. 27, 17. 18. 104. तदन्वेषणाप य-तिष्ये । अथ वा अवश्यमेव माधवसेनो मया पूज्येन मोक्षयितव्यः MĀLAV. 9, 4. PAÑKAT. 21, 4. ÇĀK. 104, 22. कुतः फलमिहास्य । (wie kann dies hier einen Erfolg haben?) अथ वा भवितव्यानां दाराणि भवति सर्वत्र 15. 11, 10. 11. 17, 14. 33, 13. 41, 17. 60, 5. 83, 12. 93, 6. VET. 29, 3. u. s. w. — γ) denn — ja, so z. B. in der im PAÑKAT. (144, 8. 164, 7. 185, 21. 193, 18. u. s. w.) so häufig vorkommenden Verbindung: अथवा साधिदमुच्यते. Dies ist das अथ वा प्रसिद्धौ, das auch durch तथा हि erklärt wird, Sch. zu ÇIC. 1, 29.

8, 22. Das u. α besprochene अथ वा ist das अथ वा पतात्तरे. — δ) oder wenn: प्रतीतस्व मुहूर्तं तमथ वा तत्रते भवान् । एष पाति शिवः पन्थाः N. 20, 12. — ε) अथ किम् wie denn anders? so ist es, allerdings HĀR. 264 (अङ्गीकारे). ÇABDAR. (स्वीकारे) im ÇKDR. ÇĀK. 28, 1. 61, 10. 108, 7, v. l. 109, 15. HIT. 60, 12. u. s. w. Die Prākṛt-Form अह्ने (ÇĀK. 13, 5.) scheint dafür zu sprechen, dass अथ किम् als ein Wort gesprochen worden sei. — d) अथ किम् um wie viel mehr ÇAT. BR. 1, 1, 4, 8. — Vgl. das ursprünglich mit अथ gewiss identische अथ.

अथकिम् s. u. अथ 7, c.

अथरि oder अथरी m. oder f. nur RV. 4, 6, 5: द्विर्य पञ्च जीज्ञं संवसा-नाः स्वसारा अग्निं मानुषीषु वित्तु । उषर्बुधमथर्योऽ न दत्तं शुक्रं स्वासे परशुं न तिमम् ॥ Die in NAIGH. 2, 5. gegebene Erklärung (अथर्यः Finger) ist zwar dieser Stelle entnommen, aber augenscheinlich irrtümlich. Das Wort scheint Lanzenspitze zu bedeuten: Agni, welchen die zweimal fünf Schwestern (die Finger) zeugten, den um's Frühlicht erwachenden, den wie der Zahn der Lanze hellen, schönsmündigen, scharf wie ein Beil; vgl. अथर्य, अथर्यु, अथर्वो und ὀσῆρ. RV. 6, 73, 11. heisst es vom Pfeile: सुपर्णा वस्ते मृगो अस्या दत्तः.

अथर्य, अथर्यति gehen NAIGH. 2, 14; wahrscheinlich zur Erklärung der folg. Ww. erfunden.

अथर्य adj. lanzenspitzig, von Agni: नर्यं प्रज्ञां मे पाहि । शंस्यं पशून्मे पाहि । अथर्यं पितुं मे पाहि VS. 3, 37. (fehlt in der KĀṆVA - Rec. und im ÇAT. BR.) eben so ÂÇV. ÇR. 2, 5. MAHIDH. erklärt es durch अतनवान् (s. d. vorang. Wort). — अथर्याः falsche Lesart statt अथर्यः NAIGH. 2, 5. — Vgl. अथरि.

अथर्यु adj. Lanzenspitzen zeigend, Spitzen schiessend, vom Feuer: हू-रेदं गृह्णतिमथर्युम् RV. 7, 1, 1. = अतनवान् NĀ. 5, 10; vgl. अथरि.

अथर्व m. N. pr. der älteste Sohn Brahman's MUNP. UP. 4, 1, 1; vgl. अथर्वन्.

अथर्वण 1) m. Çiva TRIK. 4, 1, 45. — 2) der Atharvaveda Verz. d. B. H. No. 1173. — Vgl. अथर्वन्.

अथर्वणि m. 1) ein mit dem Atharvaveda vertrauter Brahman (अथर्वज्ञब्रह्मन्). — 2) Hauspriester (पुरोधस्) MED. n. 90. Wohl schlechte Lesart für आयर्वणि.

अथर्वन् 1) m. a) der Feuer- und Somapriester: अग्निं ते मधुना पयो ऽय-र्वाणो अग्निश्रयुः RV. 9, 11, 2. आ सोमं मधुमत्तमं घर्मं सिञ्चादथर्वणि (hier ist Agni der Priester) 8, 9, 7. अथर्वोपावक्रियमाणः (Soma ist sein eigener Priester) VS. 8, 56. दश रथान्प्रहिमतः शतं गा अथर्वभ्यः । अश्वत्थः पाथवे ऽदात् RV. 6, 47, 24. 10, 48, 2. Brahman MED. n. 164. — b) A. in eine bestimmte Person gefasst, ist der erste Priester in unbestimmter Vorzeit, welcher das Feuer vom Himmel herabholt, Soma darbringt, Gebete übt: त्वामग्ने पुष्करादध्ययैर्वा निरमन्यत । मूर्ध्ना विश्वस्य वाधतः ॥ RV. 6, 16, 13. 15, 17. 10, 21, 5. यामयैर्वा मनुष्यिता दध्यद्वियमन्त 1, 80, 16. यज्ञै-र्यवा प्रथमो वि धारयत् 10, 92, 10. 1, 83, 15. अथर्वो पूर्वा चमत्तं यमिन्द्रायति-भर्वाजिनीवते । तस्मिन्कृणोति मुकृतस्य भूतं तस्मिन्निन्दुः पवते विश्वदा-नीम् ॥ AV. 18, 3, 54. er überwältigt mit wunderbaren Kräften das Dä-monische und empfängt von den Göttern himmlische Gaben: अथर्वव-ज्ज्योतिषा दैव्येन सत्यं धूर्वत्तमचित् न्यौष RV. 10, 87, 12. ein Gespräch Varuṇa's mit Atharvan, betreffend den Besitz einer wunderbaren